Ministerstwo Pracy
i Polityki Społecznej

ADOPCJA
drogą do rodzicielstwa

Informator dla kandydatów
do przysposobienia dziecka

Warszawa 2013 r.

MINISTERSTWO PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

ADOPCJA
drogą do rodzicielstwa

Informator dla kandydatów
do przysposobienia dziecka

Warszawa 2013

Opracowanie:
Departament Polityki Rodzinnej
Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej
tel. 22 529-06-60
fax 22 529-06-61
www.mpips.gov.pl

W materiale wykorzystano rysunki wykonane przez dzieci.

Łamanie i druk: ZWP MPiPS. Zam. 164/2013.

Spis treści

Co to jest adopcja 5

Jakie są rodzaje przysposobienia 5

Kiedy dziecko potrzebuje nowej rodziny..... 8

Co się dzieje z dziećmi, kiedy oczekują na nową rodzinę 9

Czy wszystkie dzieci, które tego potrzebują, znajdują nową rodzinę 9

Jakie są warunki adopcji 10

Kto może adoptować dziecko 10

Czy osoba samotna może adoptować dziecko 11

Co należy zrobić, aby adoptować dziecko 11

Jak wygląda procedura kwalifikacji kandydatów do przysposobienia dziecka 12

Co należy wiedzieć o sądowej procedurze przysposobienia 17

Jakie są wzajemne prawa i obowiązki przysposabiającego i przysposobionego 19

Jakie są przywileje pracownicze rodziców adopcyjnych 20

Czy mogę adoptować dziecko z innego kraju 25

Załączniki

1. Wykaz aktów prawnych 27
2. Wykaz ośrodków adopcyjnych 28

Statystyki wskazują, że co czwarte małżeństwo w Polsce nie może doczekać się dziecka na drodze naturalnej. Wielu z nich to trudne doświadczenie bezdzietności prowadzi do pytania o adopcję. Czy jest to forma spełnienia mojego rodzicielstwa?

Być może przed takim pytaniem stoisz dziś również i Ty. Oto, co warto wiedzieć znajdując się na początku tej drogi.

Co to jest adopcja

Adopcja od łac.: *adoptio* oznacza przybranie, usynowienie. Jest to więc akt uznania dziecka innych rodziców, z którym nie ma więzi biologicznej, za własne potomstwo. Akt ten ma nie tylko wymiar psychologiczny, lecz także i prawny. Jego efektem jest powstanie określonej relacji prawnej łączącej dziecko i jego nowych rodziców, tożsamej z relacjami rodzinnymi, opartymi na więzach krwi i pochodzenia. Zarówno dziecko, jak i rodzice, mają względem siebie takie same prawa i obowiązki, jakie istnieją między potomstwem, a jego biologicznymi rodzicami.

Jakie są rodzaje przysposobienia

Na gruncie przepisów prawnych terminowi *adopcja* odpowiada *przysposobienie*. W Polsce wyróżnia się trzy formy przysposobienia, różniące się natężeniem powstałych więzi rodzinnych i wynikających z nich skutków prawnych. Są to przysposobienie: pełne, całkowite (pełne nierozwiązywalne) i niepełne.

1. Poprzez ***przysposobienie pełne*** (art. 121 § 1 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy – Dz.U. z 2012 r., poz. 788, z późn. zm., dalej: kodeks rodzinny i opiekuńczy) dziecko zostaje w pełni włączone do nowej rodziny. Nie tylko między

nim i jego nowymi rodzicami powstają więzy analogiczne do takich, które istnieją w rodzinach biologicznych, ale również zostaje ono związane z krewnymi adoptujących je osób. W ten sposób dziecko uzyskuje prawa i obowiązki wynikające z pokrewieństwa w stosunku do krewnych nowych rodziców (m.in. prawo do dziedziczenia, alimentacji). Natomiast relacje prawne łączące dziecko z jego rodziną naturalną ulegają zerwaniu. Wygasają więc także jego prawa i obowiązki względem biologicznych krewnych, jak również tych krewnych wobec niego. Ta forma przysposobienia jest regułą w prawie polskim. Orzekana jest w sytuacji, gdy rodzice biologiczni dziecka zostali pozbawieni władzy rodzicielskiej.

W wyjątkowych okolicznościach przysposobienie to może być rozwiązane, ale jedynie wtedy, gdy nie ucierpi na tym dobro dziecka (art. 125 § 1 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego).

2. Podstawy do zbudowania najtrwalszej więzi rodzinnej daje ***przysposobienie całkowite***, *określane także jako pełne nierozwiązywalne* (jako odmiana przysposobienia pełnego – art. 121 § 1 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego). Jego efektem jest powstanie takiej samej relacji prawnej pomiędzy dzieckiem a nowymi rodzicami i ich krewnymi, jak w przypadku adopcji pełnej. Jednakże takie przysposobienie nie może zostać rozwiązane (art. 125^1 § 1 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego). Powstaje ono w przypadku, gdy biologiczni rodzice wyrazili zgodę na adopcję swojego dziecka bez wskazania osób przysposabiających (wyrazili tzw. *zgodę blankietową*) albo gdy rodzice ci nie żyją lub też są nieznani (np.: pozostawili dziecko w „oknie życia", porzucili je) i sąd tak postanowi.

3. ***Przysposobienie niepełne*** (art. 124 § 1 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego) powoduje powstanie luźniejszych relacji rodzinnych. Powstające więzi prawne łączą jedynie dziecko i jego nowych rodziców. Ta forma przysposobienia nie powoduje integracji dziecka z krewnymi adoptujących je małżonków. Jest ono nadal związane z biologicznymi krewnymi, np.: z siostrami, braćmi, babciami, dziadkami, ciociami, wujkami. W praktyce ta forma przysposobienia występuje rzadko. Może ulec przekształceniu w przysposobienie pełne, może też zostać rozwiązane pod warunkiem, że nie ucierpi na tym dobro dziecka.

Kiedy dziecko potrzebuje nowej rodziny

Dziecko potrzebuje nowej rodziny, gdy jego rodzice biologiczni nie mogą, nie potrafią lub nie chcą opiekować się nim i wychowywać go.

Takie sytuacje skutkują tym, że:

1. Rodzice w sądzie opiekuńczym wyrażają zgodę na przysposobienie ich dziecka w przyszłości bez wskazania osoby przysposabiającego (art. 119^1 § 1 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego). Jest to tzw. *zgoda blankietowa*, która charakteryzuje się tym, że:
   a) rodzice mogą ją złożyć najwcześniej po upływie 6 tygodni od urodzenia dziecka (art. 119^2 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego). Czas ten jest im potrzebny na gruntowne przemyślenie i utwierdzenie się w takiej decyzji;
   b) jej konsekwencją jest fakt, że po jej wyrażeniu rodzicom nie przysługuje władza rodzicielska i prawo do kontaktów z dzieckiem;
   c) jej następstwem jest ustanowienie opiekuna prawnego dziecka, którego zgoda jest potrzebna do orzeczenia przysposobienia;
   d) wszczęcie sprawy o przysposobienie dziecka czyni zgodę rodziców nieodwołalną i ostateczną;
   e) skutkuje przysposobieniem całkowitym dziecka.
2. Sąd opiekuńczy ingeruje we władzę rodzicielską poprzez *pozbawienie rodziców tej władzy w stosunku do ich dziecka*. Dokonuje się to w sytuacji, gdy rodzice ci w sposób rażący zaniedbują swoje obowiązki względem niego, nadużywają władzy rodzicielskiej lub nie mogą wykonywać jej z powodu trwałej przeszkody (art. 111 § 1 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego). Pozbawienie władzy rodzicielskiej (uprawomocnione) skutkuje:
   a) ustanowieniem opiekuna prawnego dziecka, którego zgoda jest potrzebna do orzeczenia przysposobienia;
   b) orzeczeniem przysposobienia pełnego.

3. W sytuacji, gdy rodzice *dziecka zmarli lub są nieznani* (oddali dziecko do „okna życia", porzucili je) sąd opiekuńczy może przyjąć, że jego przysposobienie dokonuje się za ich zgodą bez wskazania osoby przysposabiającej. Wówczas orzeka przysposobienie całkowite (art. 119^1 § 3 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego).

Co się dzieje z dziećmi, kiedy oczekują na nową rodzinę

Dzieci pozbawione opieki rodzicielskiej w czasie oczekiwania na nową rodzinę przebywają *w pieczy zastępczej rodzinnej* (różne formy rodzin zastępczych, rodzinne domy dziecka) *lub instytucjonalnej* (różne typy placówek opiekuńczo-wychowawczych, regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, interwencyjne ośrodki preadopcyjne). Tam też zwykle następuje moment spotkania dziecka i kandydatów na rodziców. Powstanie adopcyjnej rodziny jest szansą dla dziecka na miłość i bezpieczne przywiązanie, dla rodziców – na realizację siebie w nowej roli. W ten sposób pragnienie miłości z obu stron może zostać zaspokojone.

Czy wszystkie dzieci, które tego potrzebują, znajdują nową rodzinę

Nie wszystkie dzieci oczekujące na rodzinę znajdują ją. Dzieje się tak szczególnie gdy dzieci mają *duże problemy zdrowotne i rozwojowe, są starsze lub posiadają liczne rodzeństwo*. Po okresie poszukiwania rodziny w Polsce, szuka się jej również poza granicami kraju. Jednak taka możliwość jest również szansą na rodzinę tylko dla części czekających dzieci.

W wyjątkowych przypadkach dziecko jest kierowane do adopcji z przemieszczeniem poza granice kraju z pominięciem okresu poszu-

kiwań w Polsce. Dzieje się tak, gdy między dzieckiem i przysposabiającym istnieje pokrewieństwo albo powinowactwo lub gdy wnioskujący adoptowali już brata lub siostrę tego dziecka (art. 114^2 § 2 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego).

Jakie są warunki adopcji

Przysposobić można *osobę małoletnią, tylko dla jej dobra* (art. 114 § 1 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego).

Dziecko, jako istota bezbronna, jest zależne od dorosłych, i to właśnie oni powinni je chronić. Dlatego też w procesie adopcji najważniejsze jest dziecko, a nie jego nowi rodzice. To do niego jest dobierana rodzina, a nie odwrotnie. Zasada dobra dziecka nie oznacza jednak, że w całym tym procesie kandydaci na rodziców są marginalizowani. Przygotowanie do powstania nowej rodziny przebiega zawsze z poszanowaniem ich podmiotowości.

Przesłanka małoletności jest spełniona, jeżeli dziecko jest małoletnie w dniu złożenia wniosku o przysposobienie. Samo postępowanie sądowe może natomiast zakończyć się wydaniem orzeczenia o przysposobieniu już po uzyskaniu przez dziecko pełnoletności.

Kto może adoptować dziecko

Według kodeksu rodzinnego i opiekuńczego (art. 114^1 § 1 i 2) przysposobić mogą tylko osoby, które:

1. Mają *pełną zdolność do czynności prawnych*, ponieważ umożliwia ona po adopcji sprawowanie władzy rodzicielskiej. Zdolność tę posiada każda pełnoletnia i nieubezwłasnowolniona osoba.
2. Posiadają *kwalifikacje osobiste*, które pozwolą w przyszłości na wywiązywanie się z obowiązków rodzicielskich – tj. odpowiednie kwalifikacje moralne, zdrowotne i stabilną sytuację materialną.

3. Uzyskały *opinię kwalifikacyjną ośrodka adopcyjnego* oraz *świadectwo ukończenia szkolenia* organizowanego przez ten ośrodek.

Ponadto, między przysposabiającym a przysposabianym musi zachodzić *odpowiednia różnica wieku*. W praktyce przyjmuje się, że najwłaściwszym jest, gdy różnica ta wynosi co najmniej 18 lat i co najwyżej 40 lat. Jest to sytuacja podobna do relacji wieku w rodzinie naturalnej. Istnieje wówczas szansa, że dziecko będzie wychowywać się w rodzinie do swojej pełnoletności.

Czy osoba samotna może adoptować dziecko

Dla dzieci szuka się przede wszystkim pełnych rodzin, składających się z mamy i taty. Nie oznacza to jednak, że adopcja przez osobę samotną nie jest możliwa. Zwykle osoby samotne adoptują starsze dzieci, którym mogą służyć za autorytet i wsparcie. Przechodzą one standardową procedurę adopcyjną. Ważne jest, by podczas procedury kwalifikacyjnej wykazały one, że w procesie wychowywania dziecka mogą liczyć na wsparcie ze strony członków najbliższej rodziny.

Co należy zrobić, aby adoptować dziecko

Droga do przysposobienia wiedzie przez ośrodek adopcyjny. Zgodnie z art. 154 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, *prowadzenie procedur przysposobienia oraz przygotowanie osób zgłaszających gotowość do przysposobienia dziecka stanowi wyłączną kompetencję ośrodka adopcyjnego.* Ośrodek adopcyjny odgrywa istotną rolę zarówno na etapie przygotowania do adopcji, jak i w jej trakcie. Ponadto, może on również pełnić ważne zadanie po zakończeniu całej procedury poprzez udzielanie rodzinie wsparcia.

Wykaz ośrodków adopcyjnych, które na terenie danego województwa prowadzą postępowania adopcyjne, publikuje w Biuletynie Informacji Publicznej tego województwa Marszałek. Można je znaleźć także w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

Kandydaci mogą zwrócić się do dowolnego, wybranego przez siebie ośrodka adopcyjnego w kraju.

Jak wygląda procedura kwalifikacji kandydatów do przysposobienia dziecka

Procedura kwalifikacji kandydatów do przysposobienia dziecka może nieznacznie różnić się od siebie w poszczególnych ośrodkach adopcyjnych. Zasadniczo jednak procedura ta *rozpoczyna się od złożenia dokumentów oraz dokonania wstępnej oceny* dotyczącej kwalifikacji osobistych kandydatów oraz ich motywacji do adopcji. Ocena ta jest niezbędna do podjęcia szkolenia. Etap ten rozpoczyna rozmowa wstępna w ośrodku, w toku której pojawiają się m.in. pytania o:

- staż małżeński;
- zdrowie fizyczne i psychiczne, w tym brak uzależnień;
- niekaralność;
- warunki materialne i mieszkaniowe.

W późniejszym czasie następuje pogłębienie wstępnej oceny poprzez *spotkania indywidualne, diagnozę pedagogiczną i psychologiczną kandydatów oraz wywiad adopcyjny.* Treść tego wywiadu określa rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia

2011 r. w sprawie wzoru kwestionariusza wywiadu adopcyjnego oraz wzoru karty dziecka (Dz.U. Nr 292, poz. 1721).

W następnej kolejności kandydaci zostają skierowani na *szkolenie*. Szkolenie jest dla kandydatów szansą na „oswojenie" lęków i obaw, które najczęściej towarzyszą planom adopcji. Dowiedzą się na nim m.in. tego czy możliwe jest pokochanie dziecka, które nie jest z nas zrodzone, jaka jest rola genów, a jaka wychowania w rozwoju osoby, czy i jak wprowadzać dziecko w temat adopcji, co myśleć o jego rodzinie biologicznej, czy dziecko przysposobione, gdy dorośnie, będzie szukać rodziny biologicznej i do niej odejdzie.

Szkolenie jest także czasem na przyjrzenie się swojej motywacji i oczekiwaniom związanym z rodzicielstwem adopcyjnym, czyli na indywidualną weryfikację decyzji o podjęciu się tej roli. Stanowi także dobrą okazję do uzyskania rzetelnej wiedzy na ważne tematy, np.: co to jest choroba sieroca i jak minimalizować jej objawy, jak budować więzi z dzieckiem, które doświadczyło odrzucenia, jak pomagać dziecku, które ma problemy rozwojowe, emocjonalne czy zaburzenia zachowania. Umożliwi to zrozumienie zachowania dziecka osieroconego.

Ponadto szkolenie ma także pomóc w kształtowaniu kompetencji rodzicielskich w zakresie pielęgnacji dziecka, umiejętności rozpoznawania jego potrzeb na poszczególnych etapach życia, budowania jego poczucia wartości oraz rozwijania prawidłowych postaw wychowawczych. Stanowi ono także element przygotowania do sądowego postępowania w sprawie o przysposobienie.

Szkolenie dla kandydatów na rodziców adopcyjnych jest bezpłatne. Odbywa się ono według programu zatwierdzonego przez mi-

nistra właściwego do spraw rodziny. Zakres programowy szkolenia określony został rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2011 r. w sprawie szkolenia dla kandydatów do przysposobienia dziecka. Liczba godzin szkolenia nie może być mniejsza niż 35 godzin dydaktycznych. Wykaz programów szkoleniowych dla kandydatów do adopcji można znaleźć w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

Z obowiązku posiadania świadectwa ukończenia szkolenia zwolnieni są jedynie kandydaci, którzy są spokrewnieni lub spowinowaceni z dzieckiem albo osoby sprawujące nad nim rodzinną pieczę zastępczą. W dalszej kolejności, ośrodek adopcyjny przygotowuje *ocenę końcową* zawierającą *opinię kwalifikacyjną*. Celem tej oceny jest dokładne określenie potencjału kandydatów na rodziców oraz upewnienie się, że stworzą oni dla dziecka bezpieczną, akceptującą, kochającą i mądrą rodzinę. Oceny końcowej dokonuje się na podstawie informacji uzyska-

nych na wcześniejszych etapach procedury, dotyczących motywacji, oczekiwań, stosunku do jawności adopcji, planowanej opieki nad dzieckiem oraz dzieciństwa, historii i cech indywidualnych kandydatów, rozwoju relacji i jakości więzi małżeńskiej. Brana jest również pod uwagę sytuacja materialna i mieszkaniowa kandydatów, niekaralność oraz stan zdrowia fizycznego i psychicznego (w tym brak uzależnień).

Po uzyskaniu pozytywnej opinii kwalifikacyjnej rozpoczyna się *okres oczekiwania na dziecko*. Rodziców dobiera się do dziecka w taki sposób, by potrafili oni właściwie zaspokoić potrzeby dziecka. Ośrodek adopcyjny przedstawia kandydatom informacje o sytuacji prawnej, rodzinnej, zdrowotnej i rozwoju psychoruchowym określonego dziecka. Dokonuje się to bez udziału samego dziecka. Dopiero po akceptacji tej propozycji następuje pierwszy kontakt z nim. Odbywa się on zwykle na terenie placówki, w której przebywa dziecko lub u osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą, a czasami w ośrodku adopcyjnym. Potem następują kolejne spotkania. Należy pamiętać, że na stworzenie więzi z dzieckiem potrzeba czasu i cierpliwości.

Po podjęciu decyzji o przysposobieniu poznanego dziecka kandydaci uzyskują od pracowników ośrodka adopcyjnego pomoc w przygotowaniu wniosku do sądu o przysposobienie. Sąd opiekuńczy przed orzeczeniem przysposobienia może określić sposób i okres osobistej styczności przysposabiającego z przysposabianym (poza wyjątkiem uregulowanym w art. 120^1 § 3 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, gdzie jest ona obligatoryjna). Wydanie przez sąd opiekuńczy takiej zgody (*postanowienie o styczności*) zazwyczaj umożliwia kandydatom zabranie dziecka do domu. Tym samym stworzone są najlepsze warunki dla dziecka i nowych rodziców do głębszego poznawania się i budowania wzajemnej więzi.

Jeśli nastąpi przejęcie bezpośredniej opieki nad dzieckiem (tzw. *okres styczności*), pracownicy ośrodka adopcyjnego wspierają rodziców w nowej dla nich roli podczas odwiedzin (art. 120^1 § 4 kodeksu rodzin-

nego i opiekuńczego). Obserwują oni także rodzące się więzi emocjonalne pomiędzy dzieckiem i rodzicami oraz sporządzają sprawozdanie o kontaktach z okresu preadopcji dla potrzeb sądu oraz, na jego wezwanie, uczestniczą w rozprawie.

Ośrodek adopcyjny wspiera także rodziny, które już przysposobiły dziecko. Udziela on pomocy zawsze wtedy, gdy z inicjatywą wychodzi sama rodzina. Istnieje możliwość spotkań indywidualnych lub uczestnictwa w życiu środowiska rodzin adopcyjnych czy grup wsparcia. Rodzina może oczekiwać:

a) pomocy w rozwiązywaniu problemów wychowawczych i opiekuńczych;
b) poradnictwa i terapii, w tym terapii rodzinnej;
c) pomocy pedagogicznej i psychologicznej;
d) pomocy prawnej w zakresie prawa rodzinnego.

Co należy wiedzieć o sądowej procedurze przysposobienia

Przysposobienie dokonuje się na mocy *orzeczenia sądu opiekuńczego* – wydziału rodzinnego i nieletnich sądu rejonowego – na wniosek osoby lub osób (małżonków) przysposabiających (art. 117 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, art. 585 § 1 kodeksu postępowania cywilnego). Wniosek ten powinien być złożony *w sądzie opiekuńczym właściwym dla miejsca zamieszkania wnioskodawców lub dziecka* (art. 585 § 2 kodeksu postępowania cywilnego). Zgodnie z art. 95 ust. 1 pkt. 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, wniosek ten jest *wolny od opłat sądowych*. Wniosek o przysposobienie zazwyczaj zawiera następujące elementy:

- wniosek o adopcję konkretnego dziecka wraz ze stosownymi dokumentami z ośrodka adopcyjnego;
- prośbę o sporządzenie nowego aktu urodzenia dziecka – zmianę tę regulują art. 48 i 49 ustawy prawo o aktach stanu cywilnego;
- wskazanie, czy planowana jest zmiana imienia dziecka, czy też nie – uprawnienie to wynika z art. 122 § 3 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego;
- wniosek o ustalenie osobistej styczności z dzieckiem na czas trwania postępowania o przysposobienie – co reguluje art. 120^1 § 1 i 2 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego.

Sąd opiekuńczy orzeka o przysposobieniu po przeprowadzeniu *rozprawy*, w której uczestniczą wnioskodawcy oraz osoby, których zgoda na przysposobienie jest potrzebna (art. 586 § 1 i 2 kodeksu postępowania cywilnego). Podczas rozprawy kandydaci na rodziców mogą spodziewać się pytań podobnych do tych, które padały podczas procesu przygotowania w ośrodku adopcyjnym.

Do orzeczenia przysposobienia potrzebna jest zgoda:

- rodziców biologicznych dziecka, chyba że zostali oni pozbawieni władzy rodzicielskiej lub są nieznani albo porozumienie się z nimi

napotyka trudne do przezwyciężenia przeszkody, czyli jest praktycznie niemożliwe (art. 119 § 1 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego);
– dziecka, które ukończyło 13 rok życia (art. 118 § 1 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego);
– opiekuna prawnego dziecka, który jest ustanawiany w sytuacji, gdy rodzice biologiczni zostali pozbawieni władzy rodzicielskiej, nie żyją lub są nieznani (art. 120 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego) lub gdy złożyli oni zgodę blankietową.

Należy jednak zaznaczyć, iż w sytuacjach wyjątkowych, we wszystkich tych przypadkach, sąd może orzec przysposobienie bez ich zgody.

Nie wzywa się na rozprawę rodziców, którzy wyrazili zgodę na przysposobienie ich dziecka w przyszłości bez wskazania osób przysposabiających (art. 586 § 3 kodeksu postępowania cywilnego).

Przed wydaniem orzeczenia o przysposobieniu sąd może także zlecić kuratorowi sądowemu przeprowadzenie wywiadu, z którego uzyska dodatkowe informacje.

W postępowaniu o przysposobienie sąd opiekuńczy bierze pod uwagę:

– *opinię kwalifikacyjną* ośrodka adopcyjnego oraz *świadectwo ukończenia szkolenia* organizowanego przez ten ośrodek;
– *sprawozdanie* ośrodka adopcyjnego *z okresu preadopcji*;
– dane z *wywiadu środowiskowego* przeprowadzonego przez *kuratora*.

Postanowienie orzekające przysposobienie staje się skuteczne *po uprawomocnieniu się*.

Po uprawomocnieniu się orzeczenia o przysposobieniu zadaniem rodziców jest:

1. Odebranie z sądu opiekuńczego postanowienia o przysposobieniu.
2. Udanie się po nowy akt urodzenia dziecka do Urzędu Stanu Cywilnego właściwego ze względu na miejsce urodzenia dziecka.
3. Zameldowanie dziecka w Wydziale Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta lub Gminy właściwego ze względu na miejsce swojego stałego zameldowania.
4. Odebranie nowego numeru ewidencji PESEL dla dziecka (pierwotny numer ulega zmianie) w Urzędzie Stanu Cywilnego właściwym ze względu na miejsce zameldowania dziecka.
5. Zgłoszenie dziecka do ubezpieczenia zdrowotnego u płatnika składek, np. pracodawcy, który jest zobowiązany dane te przekazać do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Jakie są wzajemne prawa i obowiązki przysposabiającego i przysposobionego

Rodzice adopcyjni i ich dziecko mogą korzystać w pełni z praw przysługujących każdej polskiej rodzinie. Oznacza to, że są oni wzajemnie zobowiązani do szacunku i wspierania się (art. 87 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego). Władza rodzicielska, jaką zyskują rodzice, obejmuje ich obowiązek i prawo do wykonywania pieczy nad osobą i majątkiem

dziecka oraz do wychowywania go w poszanowaniu jego godności i praw (art. 95 § 1 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego). Ponadto, rodzice zobowiązani są do troszczenia się o wszechstronny rozwój dziecka i przygotowania go do podjęcia w przyszłości dojrzałych ról społecznych. Reprezentują oni również dziecko na zewnątrz. Dziecko zaś pozostaje pod władzą rodzicielską rodziców do uzyskania pełnoletności (art. 92 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego).

Jakie są przywileje pracownicze rodziców adopcyjnych

1. Urlop na warunkach urlopu macierzyńskiego.

Pracownikowi, który przyjął dziecko na wychowanie i równocześnie wystąpił do sądu z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie jego przysposobienia przysługuje prawo do urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego. Jego wymiar jest uzależniony od liczby dzieci przyjętych jednocześnie na wychowanie i wynosi:

- 20 tygodni w przypadku przyjęcia jednego dziecka,
- 31 tygodni w przypadku jednoczesnego przyjęcia dwojga dzieci,
- 33 tygodnie w przypadku jednoczesnego przyjęcia trojga dzieci,
- 35 tygodni w przypadku jednoczesnego przyjęcia czworga dzieci,
- 37 tygodni w przypadku jednoczesnego przyjęcia pięciorga i więcej dzieci.

Prawo do urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego przysługuje nie dłużej jednak niż do ukończenia przez dziecko 7 roku życia lub 10 roku życia, jeżeli jest to dziecko, w stosunku do którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego.

Pracownik, który przyjął na wychowanie dziecko w wieku do 7 roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego, do 10 roku życia, ma jednak zawsze prawo do tego urlopu w minimalnym wymiarze wynoszącym 9 tygodni.

Do urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego mają odpowiednio zastosowanie następujące regulacje dotyczące urlopu macierzyńskiego:

- szczególna ochrona trwałości stosunku pracy pracownicy w okresie urlopu macierzyńskiego, przewidująca zakaz wypowiadania i rozwiązania stosunku pracy w jego trakcie;
- prawo pracownicy do rezygnacji z części urlopu macierzyńskiego po wykorzystaniu co najmniej 14 tygodni tego urlopu i prawo pracownika – ojca dziecka do wykorzystania części urlopu macierzyńskiego niewykorzystanego przez pracownicę;
- możliwość wykorzystania urlopu macierzyńskiego przez ojca dziecka lub dzieci, gdy pracownica po wykorzystaniu 8 tygodni urlopu macierzyńskiego wymaga ze względu na stan zdrowia opieki szpitalnej i nie może sprawować osobistej opieki nad dzieckiem;
- prawo pracownika – ojca dziecka do wykorzystania części urlopu macierzyńskiego niewykorzystanej przez pracownicę, która zmarła;
- obowiązki pracodawcy dotyczące udzielania urlopów wypoczynkowych w razie korzystania przez pracownicę z urlopu macierzyńskiego, w tym obowiązek udzielenia, na wniosek pracownicy, urlopu wypoczynkowego bezpośrednio po zakończeniu urlopu macierzyńskiego.

2. Dodatkowy urlop na warunkach urlopu macierzyńskiego

Pracownik, który wykorzystał urlop na warunkach urlopu macierzyńskiego ma prawo do dodatkowego urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego. Urlop ten jest udzielany na wniosek pracownika na takich samych zasadach, jak w przypadku dodatkowego urlopu macierzyńskiego.

Oznacza to, że jest on udzielany jednorazowo, w wymiarze tygodnia lub jego wielokrotności, bezpośrednio po wykorzystaniu urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego. Dodatkowego urlopu na

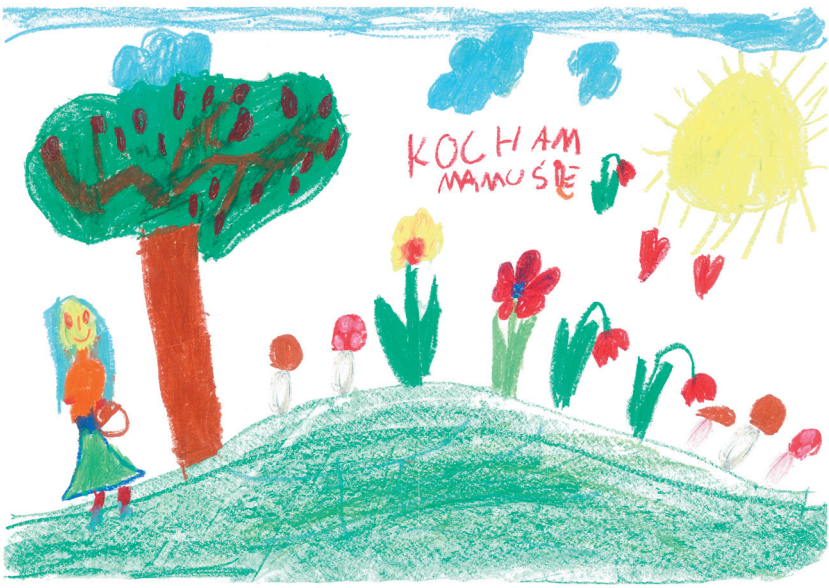
warunkach urlopu macierzyńskiego udziela się na pisemny wniosek pracownicy, składany w terminie nie krótszym niż 7 dni przed rozpoczęciem korzystania z tego urlopu; pracodawca jest obowiązany uwzględnić wniosek pracownicy. Pracownica uprawniona do dodatkowego urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego może łączyć korzystanie z tego urlopu z wykonywaniem pracy u pracodawcy udzielającego urlopu w wymiarze nie wyższym niż połowa pełnego wymiaru czasu pracy. W takim przypadku dodatkowego urlopu na warunkach macierzyńskiego udziela się na pozostałą część dobowego wymiaru czasu pracy, a podjęcie pracy następuje na pisemny wniosek pracownicy, składany w terminie nie krótszym niż 7 dni przed rozpoczęciem wykonywania pracy. We wniosku pracownica wskazuje wymiar czasu pracy oraz okres, przez który zamierza łączyć korzystanie z urlopu dodatkowego na warunkach urlopu macierzyńskiego z wykonywaniem pracy. Pracodawca jest obowiązany uwzględnić wniosek pracownicy.

Wymiar tego urlopu w 2013 r. wynosi do 4 tygodni (w przypadku przyjęcia na wychowanie jednego dziecka), do 6 tygodni (w przypadku przyjęcia na wychowanie dwojga lub więcej dzieci) i do 2 tygodni (w sytuacji wymiaru podstawowego urlopu do 9 tygodni). Docelowo od 2014 r. będzie on wynosił odpowiednio: do 6 tygodni, do 8 tygodni oraz do 3 tygodni.*

Po zakończeniu urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego lub dodatkowego urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego pracodawca dopuszcza pracownika do pracy na dotychczasowym stanowisku, a jeżeli nie jest to możliwe, na stanowisku równorzędnym z zajmowanym przed rozpoczęciem urlopu lub na innym stanowisku odpowiadającym jego kwalifikacjom zawodowym, za wynagrodzeniem za pracę, jakie otrzymałby, gdyby nie korzystał z urlopu.

---

* Trwają prace nad zmianą do ustawy Kodeks pracy wydłużającą łącznie do 1 roku okres płatnego urlopu związanego z urodzeniem/przysposobieniem dziecka (planuje się, że zmiana wejdzie w życie od 1 września 2013 roku).

3. Urlop ojcowski

Pracownikom – ojcom adopcyjnym przysługuje również prawo do urlopu ojcowskiego w wymiarze 2 tygodni w okresie 12 miesięcy od daty uprawomocnienia się orzeczenia sądowego o przysposobieniu danego dziecka, ale nie dłużej jednak aniżeli do ukończenia przez takie dziecko 7 roku życia, z tym że w sytuacji związanej z odroczeniem obowiązku szkolnego wobec dziecka, okres ten podlega wydłużeniu do 10 roku życia dziecka.

Urlopu ojcowskiego udziela się na pisemny wniosek pracownika-ojca wychowującego dziecko, składany w terminie nie krótszym niż 7 dni przed rozpoczęciem korzystania z urlopu; pracodawca jest obowiązany uwzględnić wniosek pracownika.

Pracodawca po zakończeniu urlopu ojcowskiego dopuszcza pracownika do pracy na dotychczasowym stanowisku, a jeżeli nie jest to możliwe, na stanowisku równorzędnym z zajmowanym przed rozpoczęciem urlopu lub na innym stanowisku odpowiadającym jego kwalifi-

kacjom zawodowym, za wynagrodzeniem za pracę, jakie otrzymałby gdyby nie korzystał z urlopu.

4. Inne uprawnienia pracownicze rodziców adopcyjnych

Przez przysposobienie powstaje między przysposabiającym a przysposobionym taki stosunek, jak między rodzicami a dziećmi. Oznacza to, że rodzice adopcyjni mogą korzystać z uprawnień przewidzianych dla rodziców w przepisach kodeksu pracy, takich jak:

- prawo do urlopu wychowawczego udzielanego na wniosek pracownika nie dłużej jednak niż do ukończenia przez dziecko 4 roku życia, a także do ukończenia przez dziecko 18 roku życia, jeżeli z powodu stanu zdrowia potwierdzonego orzeczeniem o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności dziecko wymaga osobistej opieki pracownika;
- prawo do zwolnienia od pracy na 2 dni w każdym roku kalendarzowym z zachowaniem prawa do wynagrodzenia, jeżeli wychowuje co najmniej jedno dziecko w wieku do 14 lat;
- zakazu, bez zgody pracownika, zatrudniania go w godzinach nadliczbowych, w porze nocnej, w systemie przerywanego czasu pracy oraz delegowania poza stałe miejsce pracy, jeżeli opiekuje się dzieckiem do ukończenia przez nie 4 roku życia.

5. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się żywego dziecka (tzw. becikowe)

Rodzicom adopcyjnym przysługuje, na ich wniosek, jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się żywego dziecka (tzw. becikowe), która od 1 stycznia 2013 r. jest uzależniona od dochodu rodziny (podstawa prawna: art. 15b ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych, Dz.U. z 2006 r. Nr 139, poz. 992, z późn. zm.).

Jednorazowa zapomoga przysługuje jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 1 922,00 złotych netto. Istotne jest jednak, że w przypadku rodziców adopcyjnych, którzy obję-

li dziecko opieką przed 1 stycznia 2013 r., kryterium dochodowe nie obowiązuje.

Rodzic adopcyjny wniosek o wypłatę jednorazowej zapomogi powinien złożyć w terminie 12 miesięcy od dnia objęcia dziecka opieką. Nie musi on posiadać prawomocnego wyroku sądu rodzinnego stwierdzającego przysposobienie dziecka. Wystarczające jest w tym przypadku zaświadczenie sądu rodzinnego lub ośrodka adopcyjnego o prowadzonym postępowaniu sądowym w sprawie o przysposobienie dziecka.

Należy zauważyć, że dane osobowe biologicznych rodziców dziecka adoptowanego, ani informacja czy rodzice biologiczni dziecka pobrali jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka, nie mają żadnego wpływu na prawo rodziców adopcyjnych do ww. zapomogi.

Czy mogę adoptować dziecko z innego kraju

Polska jest stroną Konwencji o ochronie dzieci i współpracy w dziedzinie przysposobienia międzynarodowego sporządzonej w Hadze dnia 29 maja 1993 r. Wykaz wszystkich państw stron Konwencji znajduje się na stronie internetowej Konferencji Prawa Międzynarodowego Prywatnego w Hadze.

Rodziny mające miejsce zamieszkania w Polsce, pragnące adoptować dziecko z innego kraju, będącego stroną Konwencji haskiej, powinny zwrócić się w swoim województwie do ośrodka adopcyjnego, który przygotuje rodzinę do procesu adopcyjnego oraz zgromadzi niezbędne dokumenty. Dossier potencjalnych rodziców adopcyjnych jest przesyłane do jednego z trzech ośrodków adopcyjnych upoważnionych do pośredniczenia w adopcjach zagranicznych, w celu dokonania odpowiedniej kwalifikacji. Zgodnie z obwieszczeniem Ministra Pracy

i Polityki Społecznej z dnia 30 stycznia 2012 r. ośrodkami adopcyjnymi, upoważnionymi do współpracy z organami centralnymi innych państw lub z licencjonowanymi przez rządy innych państw organizacjami lub ośrodkami adopcyjnymi, są:

1. Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej,
   Wojewódzki Ośrodek Adopcyjny
   02-018 Warszawa, ul. Nowogrodzka 75;
2. Krajowy Ośrodek Adopcyjny Towarzystwa Przyjaciół Dzieci
   00-325 Warszawa, ul. Krakowskie Przedmieście 6;
3. Katolicki Ośrodek Adopcyjny
   04-357 Warszawa, ul. Grochowska 194/196.

Następnie dokumentacja wnioskodawców zostaje przesłana do polskiego organu centralnego ds. adopcji zagranicznych, którego funkcję wykonuje Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej.

Wymagane są następujące dokumenty, przetłumaczone na język urzędowy państwa pochodzenia dziecka przez tłumacza przysięgłego:

1. wniosek do organu centralnego państwa pochodzenia dziecka o adopcję dziecka/dzieci wraz z prośbą o wpisanie wnioskodawców na tzw. listę rodzin oczekujących;
2. odpisy aktów urodzenia przyszłych rodziców;
3. odpis aktu małżeństwa;
4. zaświadczenie o niekaralności;
5. zaświadczenie o zatrudnieniu i/lub dochodach;
6. poświadczenie obywatelstwa (np. poświadczone kopie paszportów);
7. dokumentacja medyczna – poświadczenie braku przeciwwskazań medycznych;
8. wywiad środowiskowy przeprowadzony przez uprawnioną instytucję;
9. zgoda polskiego organu centralnego na dalsze postępowanie oraz na przywiezienie dziecka do kraju, wystawiona imiennie na wnioskodawcę/wnioskodawców.

Załącznik nr 1

Wykaz aktów prawnych

Polskie akty prawne regulujące sprawy przysposobienia:

1. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. z 2012 r., poz.788, z późn. zm.)
2. Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 1964 r., Nr 43, poz. 296, z późn. zm.)
5. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2013 r., poz. 135, z późn. zm.)
3. Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz.U. z 1998 r., Nr 21, poz. 94, z późn. zm.)
4. Ustawa z dnia 29 września 1986 r. prawo o aktach stanu cywilnego (Dz.U. z 2011 r., Nr 212, poz. 1264, z późn. zm.)
6. Ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. – Prawo prywatne międzynarodowe (Dz.U. Nr 80, poz. 432)
7. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2011 r. w sprawie szkolenia dla kandydatów do przysposobienia dziecka (Dz.U. Nr 272, poz. 1610)
8. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie wzoru kwestionariusza wywiadu adopcyjnego oraz wzoru karty dziecka (Dz.U. Nr 292, poz. 1721)

Wybrane umowy międzynarodowe regulujące sprawy przysposobienia:

1. Konwencja o Prawach Dziecka ONZ z dnia 20 listopada 1989 r. (Dz.U. 1991, Nr 120, poz. 526)
2. Konwencja o Ochronie Dzieci i Współpracy w Dziedzinie Przysposobienia Międzynarodowego z dnia 29 maja 1993 r., tzw. konwencja haska (Dz.U. 2000, Nr 39, poz. 448)
3. Europejska Konwencja o Przysposobieniu Dzieci z dnia 24 kwietnia 1967 r., tzw. konwencja strasburska (Dz.U. 1999, Nr 99, poz. 1157)

Załącznik nr 2

Wykaz ośrodków adopcyjnych

woj. dolnośląskie

Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej
Ośrodek Adopcyjny
Dyrektor DOPS: Piotr Klag
Zastępca dyrektora DOPS ds. adopcji: Iwona Włodarczyk
ul. Ostrowskiego 7, 53-238 Wrocław
tel./fax: (71) 782 38 80
adres mailowy: dops.adopcje@dops.wroc.pl

Archidiecezjalna Poradnia Adopcyjna
Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy
Dyrektor: Grażyna Ładyżyńska
ul. Katedralna 4/25, 50-328 Wrocław
tel.: (71) 327 11 03; fax: (71) 322 91 82
adres mailowy: apa@archidiecezja.wroc.pl

Karkonoskie Stowarzyszenie Pomocy Dziecku i Rodzinie
Ośrodek Adopcyjny „Nadzieja"
Dyrektor: Żaneta Babul
ul. Jana III Sobieskiego 80, 58-500 Jelenia Góra
tel./fax: (75) 752 53 97
adres mailowy: oaonadzieja.jg@gmail.com

woj. kujawsko-pomorskie

Kujawsko-Pomorski Ośrodek Adopcyjny w Toruniu
p.o. dyrektora: Anna Sobiesiak
ul. Konstytucji 3 Maja 40A, 87-100 Toruń
tel.: (56) 652 29 32; fax: (56) 621 06 72
adres mailowy: oaotorun@op.pl

Oddział we Włocławku
Zastępca dyrektora: Maria Posłuszna-Owcarz
ul. Sielska 3, 87-800 Włocławek
tel.: (54) 236 59 89
adres mailowy: oao.wloclawek@op.pl

Oddział w Bydgoszczy
Zastępca dyrektora – kierownik oddziału: Maria Oliver
ul. Karpacka 31, 85-164 Bydgoszcz
tel./fax: (52) 322 96 28, (52) 582 14 12
adres mailowy: adopcjabydg@o2.pl

Oddział w Jaksicach
Zastępca dyrektora – kierownik oddziału: Zofia Głogowska
ul. Sportowa 4, 88-181 Jaksice
tel./fax: (52) 351 16 24, 351 16 00
adres mailowy: adopcja@oaojaksice.pl

Diecezjalny Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy Diecezji Toruńskiej
Dyrektor: Grażyna Godlewska
ul. Panny Marii 2, 87-100 Toruń
tel. (56) 652 26 26, 603 947 542
adres mailowy: adopcje@doao-torun.pl

Ośrodek Adopcyjny Caritas
Diecezji Bydgoskiej im. Bł. Jana Pawła II
ul. Cienista 2, 85-819 Bydgoszcz
tel. (52) 375 36 05

woj. lubelskie

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Lublinie
Ośrodek Adopcyjny w Lublinie
Kierownik: Barbara Paczos
ul. Zana 38, 20-601 Lublin
tel.: (81) 528 76 16, 17; fax: (81) 528 76 18
adres mailowy: adopcja.lublin@gmail.com

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Lublinie
Ośrodek Adopcyjny Filia Biała Podlaska
Kierownik: Zofia Al.Hiali
ul. Warszawska 14, 21-500 Biała Podlaska
tel./fax: (83) 343 64 54
adres mailowy: adopcja.bp@gmail.com

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Lublinie
Ośrodek Adopcyjny Filia Chełm
Kierownik: Beata Ożóg
ul. Jedności 43, 22-100 Chełm
tel./fax: (82) 565 54 23
adres mailowy: adopcjachelm@gmail.com

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Lublinie
Ośrodek Adopcyjny Filia Zamość
Kierownik: Danuta Waleczko
ul. Promienna 4, 22-400 Zamość
tel./fax: (84) 627 93 87
adres mailowy: adopcja.zamosc@gmail.com

woj. lubuskie

Ośrodek Adopcyjny w Zielonej Górze
Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
Dyrektor: Jakub Piosik
Al. Niepodległości 36, 65-042 Zielona Góra
tel.: (68) 323 18 89

Ośrodek Adopcyjny w Gorzowie Wlkp.
Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Zielonej Górze
Dyrektor: Jakub Piosik
ul. Łokietka 22, 66-400 Gorzów Wlkp.
tel./fax: (95) 739 03 14

Diecezjalny Ośrodek Adopcyjny w Gorzowie Wlkp.
Caritas Diecezji Zielonogórsko-Gorzowskiej
Kierownik: Ks. Andrzej Kołodziejczyk
ul. Czereśniowa 15, 66-400 Gorzów Wlkp.
tel.: (95) 722 91 92

Ośrodek Adopcyjny „Żar" w Żarach
Lubuski Ruch na Rzecz Kobiet i Rodziny „Żar"
Dyrektor: Lucyna Hoffmann-Czyżyk
ul. Wrocławska 5, 68-200 Żary
tel.: (68) 452 72 85

woj. łódzkie

Regionalny Ośrodek Adopcyjny w Łodzi
Dyrektor: Anna Wysocka-Stasiak
ul. Północna 27/29, 91-420 Łódź
tel./fax: (42) 630 25 50
adres mailowy: roa@lodzkie.pl

Filia ROA w Piotrkowie Trybunalskim
Kierownik Filii – Zofia Cieślik
Al. 3 Maja 2, 97-300 Piotrków Trybunalski
tel./fax: (44) 733 90 08
adres mailowy: oaopiotrkow@onet.poczta.pl

Archidiecezjalny Ośrodek Adopcyjny
Dyrektor: Tomasz Bilicki
ul. Broniewskiego 1a, 93-162 Łódź
tel.: (42) 682 18 88; tel./fax: (42) 682 18 92
adres mailowy: aoa@csr.org.pl

Ośrodek Adopcyjny Łódzkiego Oddziału Regionalnego Towarzystwa Przyjaciół Dzieci
Dyrektor: Aleksandra Krysiak
ul. Piłsudskiego 150/152, 92-230 Łódź
tel.: (42) 674 54 43; fax: 674 89 31
adres mailowy: oao-lodz@wp.pl

woj. małopolskie

Małopolski Ośrodek Adopcyjny w Nowym Sączu
Dyrektor: Wioletta Wilimska
ul. Podhalańska 18, 33-300 Nowy Sącz
tel.: (18) 443 83 53, 262 16 67
adres mailowy: moanowysacz@rops.krakow.pl

Stowarzyszenie Rodzin Adopcyjnych i Zastępczych „Pro Familia"
Dyrektor: Beata Loska-Szczepan
os. Zielone 1, 31-968 Kraków
tel./fax: (12) 642 12 16
adres mailowy: osrodek@profamilia.pl

Towarzystwo Jezusowe Prowincja Polski Południowej
Ośrodek Adopcyjny „Dzieło Pomocy Dzieciom"
Dyrektor: Katarzyna Mader
ul. Rajska 10, 31-124 Kraków
tel.: (12) 631 03 00; fax: (12) 631 03 02
adres mailowy: rajska10@dpd.pl

Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Miejski Krakowski
Dyrektor: Sylwia Cichocińska
ul. Lenartowicza 14, 31-138 Kraków
tel./fax: (12) 632 11 71
adres mailowy: adopcja@oatpd.pl

Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Miejski Krakowski w Tarnowie
Dyrektor: Sylwia Cichocińska
ul. Rynek 9, 33-100 Tarnów
tel.: (14) 622 02 67
adres mailowy: adopcja.tarnow@oatpd.pl

woj. mazowieckie

Wojewódzki Ośrodek Adopcyjny w Warszawie
Dyrektor: Bożena Sawicka
ul. Nowogrodzka 75, 02-018 Warszawa
tel.: (22) 621 10 75, 622 03 70
adres mailowy: woa.warszawa@mcps.com.pl

Odział w Ciechanowie
Kierownik Oddziału: Iwona Zmitrowicz
ul. Orylska 9, 06-400 Ciechanów
tel.: (23) 673 56 09
adres mailowy: woa.ciechanow@mcps.com.pl

Oddział w Ostrołęce
Kierownik Oddziału: Eugenia Bachmura
ul. Piłsudskiego 38, 07-410 Ostrołęka
tel.: (29) 717 03 04
adres mailowy: woa.ostroleka@mcps.com.pl

Oddział w Radomiu
Kierownik Oddziału: Monika Bednarczyk
ul. Mokra 2, 26-610 Radom
tel.: (48) 331 11 50
adres mailowy: woa.radom@mcps.com.pl

Oddział w Siedlcach
Kierownik Oddziału: Małgorzata Jaroszek
ul. Dzieci Zamojszczyzny 39/33, 08-110 Siedlce
tel.: (25) 644 06 30
adres mailowy: woa.siedlce@mcps.com.pl

Oddział w Płocku
Kierownik Oddziału: Krystyna Brudzyńska
ul. Bielska 1, 09-400 Płock
tel.: (24) 366 66 71
adres mailowy: woa.plock@mcps.com.pl

Krajowy Ośrodek Adopcyjny TPD w Warszawie
Dyrektor: Barbara Passini
ul. Krakowskie Przedmieście 6, 00-325 Warszawa
tel.: (22) 425 46 77, 425 46 88
adres mailowy: adopcja@tpdzg.org.pl

Ośrodek Adopcyjny TPD w Warszawie
Dyrektor: Monika Jagodzińska
ul. Szpitalna 5 lok. 6, 00-031 Warszawa
tel.: (22) 826 22 15, 827 50 23
adres mailowy: tpd-osrodek@tpd-maz.org.pl

Katolicki Ośrodek Adopcyjny
Dyrektor: Zofia Dłutek
ul. Grochowska 194/196, 04-357 Warszawa
tel.: (22) 618 92 45
adres mailowy: katolickiosrodek@interia.pl

woj. opolskie

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Opolu
Ośrodek Adopcyjny
Kierownik: Ewa Skirzewska
ul. Rejtana 5 (2 piętro), 45-331 Opole
tel.: (77) 456 55 86
adres mailowy: oa@rops-opole.pl

Sekcja Zamiejscowa Ośrodka Adopcyjnego
z siedzibą w Nysie
Zastępca kierownika: Alicja Pawelec
ul. Piłsudskiego 47, 48-303 Nysa
tel.: (77) 407 80 54
adres mailowy: oa-nysa@rops-opole.pl

Katolicki Ośrodek Adopcyjny i Opiekuńczy
Dyrektor: Barbara Słomian
Pl. Katedralny 4, 45-005 Opole
tel./fax: (77) 441 99 05, 441 15 00
adres mailowy: adopcje@dfoz.pl

woj. podkarpackie

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie,
Oddział Ośrodek Adopcyjny
Kierownik: Marcelina Drath
ul. Hetmańska 120, 35-078 Rzeszów
tel.: (17) 747 06 06
adres mailowy: sekretariat@rops.rzeszow.pl

woj. podlaskie

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Białymstoku
Ośrodek Adopcyjny
Dyrektor: Elżbieta Rajewska-Nikonowicz

Siedziba w Białymstoku
ul. Kombatantów 7, 15-110 Białystok
tel.: (85) 742 68 38
adres mailowy: adopcja.bialystok@rops-bialystok.pl

Siedziba w Łomży
ul. Aleja Legionów 27, 18-400 Łomża
tel.: (86) 215 00 64, 216 43 94
adres mailowy: adopcja.lomza@rops-bialystok.pl

woj. pomorskie

Pomorski Ośrodek Adopcyjny w Gdańsku
Dyrektor: Joanna Bartoszewska
al. gen. J. Hallera 14, 80-401 Gdańsk
tel.: (58) 341 46 07, 341 46 94; fax: (58) 341 44 53
adres mailowy: sekretariat@poa-gdansk.pl

Ośrodek Adopcyjny z Fundacją „Dla Rodziny"
Dyrektor fundacji: Joanna Skurska
Dyrektor ośrodka adopcyjnego: Grażyna Bruska
ul. Myśliwskie Wzgórze 18a/2, 80-283 Gdańsk
tel.: (58) 511 03 75; fax: (58) 342 78 69
adres mailowy: fundacjadlarodziny@gmail.com

woj. śląskie

Wojewódzki Ośrodek Adopcyjny Filia w Sosnowcu
Kierownik: p. Anna Wójcik
ul. Krzywa 2; 41-200 Sosnowiec
tel.: (32) 266 84 19, tel./fax: – sekretariat (32) 266 46 66, (32) 263 02 18 WBD
adres mailowy: osrodek@adopcja.sosnowiec.pl

Wojewódzki Ośrodek Adopcyjny – Filia w Bielsku-Białej
Osoba odpowiedzialna: Joanna Habiciak
ul. Potok 6, 43-382 Bielsko-Biała
tel.: (33) 815 09 84

Wojewódzki Ośrodek Adopcyjny – Filia w Częstochowie
Osoba odpowiedzialna: Żaneta Janik
ul. Sobieskiego 17B, 42-200 Częstochowa
tel.: (34) 361 49 11

Wojewódzki Ośrodek Adopcyjny – Filia w Rybniku
Kierownik: Arkadiusz Andrzejewski
ul. Floriańska 28, 44-217 Rybnik
tel.: (32) 424 04 35

Wojewódzki Ośrodek Adopcyjny – Filia w Wodzisławiu Śląskim
Kierownik: Katarzyna Kaniepień
ul. Wałowa 30, 44-300 Wodzisław Śląski
tel.: (32) 454 50 83

Diecezjalny Ośrodek Adopcyjny w Sosnowcu
Dyrektor: Elżbieta Dziubaty
ul. Skautów 1, 41-200 Sosnowiec
tel.: (32) 269 51 70

Ośrodek Adopcyjny Towarzystwa Przyjaciół Dzieci
Oddziału Okręgowego w Częstochowie
Dyrektor: Maria Księżyk
ul. Nowowiejskiego 3, 42-200 Częstochowa
tel.: (34) 368 03 39

Ośrodek Adopcyjny i Pieczy Zastępczej
Towarzystwa Rozwijania Aktywności Dzieci „Szansa"
Dyrektor: Andrzej Łabądź
Plac Jana 13, 41-936 Bytom
tel.: (32) 28 67 215

Ośrodek Adopcyjny Archidiecezji Katowickiej
Dyrektor: Barbara Łężak
ul. Plebiscytowa 49A, 40-041 Katowice
tel.: (32) 608 15 96

Ośrodek Adopcyjny Towarzystwa Przyjaciół Dzieci
Śląskiego Oddziału Regionalnego w Katowicach
Dyrektor: Łucja Niedbał
ul. Pocztowa 16, 40-002 Katowice
tel.: (32) 253 71 91

woj. świętokrzyskie

Świętokrzyski Ośrodek Adopcyjny w Kielcach
Dyrektor: Anna Sokołowska-Smołkowska
ul. Targowa 21, 25-520 Kielce
tel.: (41) 362 61 89, 362 59 25
adres mailowy: soa@sejmik.kielce.pl

woj. warmińsko-mazurskie

Warmińsko-Mazurski Ośrodek Adopcyjny
Dyrektor: Bożena Puszkiewicz
ul. Żołnierska 11c, 10-558 Olsztyn
tel.: (89) 534 95 94
adres mailowy: oao.olsztyn@op.pl

Warmińsko-Mazurski Ośrodek Adopcyjny w Olsztynie
Filia w Ełku
ul. Piłsudskiego 10/1u, 19-300 Ełk
tel.: (87) 621 38 25
adres mailowy: oao-elk@o2.pl

Warmińsko-Mazurski Ośrodek Adopcyjny w Olsztynie
Filia w Elblągu
ul. Winna 9, 82-300 Elbląg
tel.: (55) 236 29 49
adres mailowy: oao-elblag@o2.pl

woj. wielkopolskie

Wielkopolski Ośrodek Adopcyjny w Poznaniu
Kierownik: Barbara Grenda
ul. Nowowiejskiego 11, 61-731 Poznań
tel.: (61) 856 73 45
adres mailowy: woapoznan@rops.poznan.pl

Wielkopolski Ośrodek Adopcyjny w Poznaniu
Filia w Lesznie
ul. Jana Pawła II 12, 64-100 Leszno
tel.: (65) 526 30 08
adres mailowy: woaleszno@rops.poznan.pl

Wielkopolski Ośrodek Adopcyjny w Poznaniu Filia w Pile
ul. Drygasa 29, 64-920 Piła
tel.: (67) 215 30 41, 213 54 34
adres mailowy: woapila@rops.poznan.pl

Niepubliczny Ośrodek Adopcyjny TPD w Kaliszu
Dyrektor: Halina Kamińska
ul. Skalmierzycka 10, 62-800 Kalisz
tel./fax: (62) 757 45 99
adres mailowy: tpd25@wp.pl

Niepubliczny Ośrodek Adopcyjny TPD w Koninie
Dyrektor: Urszula Szymańska-Biednik
ul. Noskowskiego 1a, 62-510 Konin
tel.: (63) 242 34 71
adres mailowy: oaokonin@wp.pl

Chrześcijański Ośrodek Adopcyjny „Pro Familia"
Dyrektor: Romana Chruszcz
ul. Kosińskiego 27, 61-522 Poznań
tel.: (61) 628 21 85
adres mailowy: profamilia@tprngo.pl

woj. zachodniopomorskie

Publiczny Ośrodek Adopcyjny w Szczecinie
Dyrektor: Monika Kołodziejska
ul. Starzyńskiego 3-4, 70-506 Szczecin
tel.: (91) 425 36 60; fax (91) 425 36 67
adres mailowy: poaszczecin@wzp.pl

Publiczny Ośrodek Adopcyjny w Koszalinie
Dyrektor: Leszek Jęczkowski
ul. Monte Cassino 2, 75-412 Koszalin
tel.: (94) 343 25 62
adres mailowy: poa@ta.pl

Ośrodek Adopcyjny Fundacji „Mam Dom"
Dyrektor: Joanna Kawałko
Al. Wojska Polskiego 78, 70-482 Szczecin
tel./fax: (91) 422 14 44
adres mailowy: k.joasiak@wp.pl

Ośrodek Adopcyjny Stowarzyszenia Rodzin Katolickich Archidiecezji Szczecińsko-Kamieńskiej
Dyrektor: Sylwia Flanc-Kowalewska
ul. Mickiewicza 3, 70-383 Szczecin
tel.: (91) 442 50 85, 796 125 085; fax (91) 886 54 80
adres mailowy: adopcje@adopcje.pl